

TALLINNA POLÜTEHNIK

TPI PARTEIKOMITEE, REKTORAADI, KOMSOMOLIKOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄÄLEKANDJA

Nr. 18(1204)

Ilmub 1949. a. aprillist

Reede, 23. mai 1986

Hind 2 kop.

PRESSIKONVERENTS
«TPI-50»

tõelise ajakirjanikke kokku parajal hulgal. Ja üks ole ka põhjust: instituudi 50. aastapäeva tähistamise kulminatsioon on õige lähedal.

Rektor akadeemik Boris Tamm pressikonverentsi avades rääkis veelkord üle, milline peaks olema ajakirjanike osa: läbi TPI, läbi 50. aastapäeva, instituudi kaudu avada laiemas plaanis kõrgkooli kultuuri missiooni, lahti mõtestada tehnika-kultuur üldse. Ajakirjanikele jagus ka kiitust — rektori meelest on ema ülesandega hästi hakkama saadud.

Edasi kõneles Boris Tamm sellest, mis tehtud, mis teoksil. Tehtud:

○ jätkuvad TPI päevad rajoo-

nides (viimati käidi Pärnus ja Saaremaal);

- on ilmunud esimesed trükised — eesti, vene ja inglise keeles tutvustav brošüür «Tallinna Polütehniline Instituut» (mis ka kohalolijatele kaasa anti), sügisel peavad välja tulema raamat TPI ajaloo ning pildialbum;
- loodud on uus teaduskond, informaatika ja täiendusõppe teaduskond, mis oli tähtsündmuseks nii instituudile kui vabariigi hariduselule üldse;
- valminud on arvutuskeskuse I järk;
- alustatud on Kopli maja restaureerimist (aastapäevaks jõutakse valmis ilmselt kaks korrust ja ehk saab

tagasi panna unikaalse torniosa);

- remont käib, kuid on probleeme, tähtajaks saab kõik valmis, kuid kvaliteet vahel kannatab;
- Glehni lossi katus on ka peaaegu et valmis, igal juhul juba niikauge, et peab vihma ning võib alustada sisetöödega, sügiseks peab loss korras olema;
- VI õppekorpuses käib töö hoogsalt ja on alust loota, et sügiseks saab valmis;
- rahulikult, kuid kindlalt ehitavad EKE EMV mehed ehituskonstruktioonide kateedri ja autoteede labori hoonet;
- valmimas on ka suusabaas ja korrastamisel Aegviidu spordibaas;

○ aula on remondis ja käiku läheb sügisel.

Teoksil ja plaanid:

- alustatakse uue ühiselamu ehitamist (230 kohta), kuhu saab majutada ka tungiperesid, septembris peab valmis olema;
- Tallinna Vanalinna päevade raames on 13. juunil TPI päev, kui tutvustatakse end ning taidluskollektiivid annavad kontserdi;
- 16. juunil avatakse Moskvas Rahvamajanduse Saavutuste Näitusel meie väljapanek «50 aastat Tallinna Polütehnilist Instituuti», samas peetakse seminare, loenguid, näitus jääb üles juuli lõpuni;
- septembris on meie näitus

Pirita Näituse paviljonis;

- külla aastapäeva kulminatsiooniks on kutsutud paarikümne Nõukogude Liidu kõrgkooli esindajaid;
- sügiseks peaks valmis saama ka instituudi naiskoori ja meeskoori heliplaat;
- kavas on avada tööstusökonoomika kateedri filiaal Tallinna Laustekstiili Teadusliku Tootmiskondide «Mistra» juures;
- aastapäeva tähistamise kulminatsiooniuiritused toimuvad 14.–19. oktoober 1986 (mis siis toimuma saab, seda on veel vara ajalehes üles lugeda);
- vilistlastele on mõeldud arvukalt erialapäevi nii enne kui ka pärast kulminatsiooni.

INSTITUUDI NÕUKOGUS

Tallinna Polütehnilise Instituudi nõukogu, kuulunud kontrollkomisjon esimehe dots. U. Tamme ettekande, kateedrijuhataja prof. L. Paali ja prof. V. Kikase informatsioonid ning järgnenud sõnavõtt, märgib, et sanitaartehnika ja ehitusmaterjalide kateedrites on üliõpilaste kasvatustöö korraldatud «TPI üliõpilaste kommunistliku kasvatuskompleksi» TPI rühmajuhendajate põhimääruse ja TPI üliõpilaste ühiskondlik-politilise praktika juhendi nõudeid arvestades, üldriiklikku karskuse eest peetavat võitlust silmas pidades ning NLKP 27. kongressi ja EKP 19. kongressi suuniseid kajastades.

TÖÖDISTSIPLIINI PARANDAMISEKS

Distipliini kindlustamine ja töö ratsionaalne organiseerimine on töö efektiivsuse tõstmise tähtsaks eelduseks. Mitte alati ei ole meie instituudis allasutuste ja teaduskondade poolt pööratud nendele küsimustele vajalikku tähelepanu. Esineb tööle hilinemisi ja tööajal töökohalt puudumisi, mit-

Kateedrites koostatakse igaks õppeaastaks kateedri kasvatustööplaan ning igaks semestriks kõikide õpperühmade kasvatustööplaanid. Plaanides leiavad kajastust nõukogude rahva elu tähtsündmused ja riiklikud tähtpäevad, tõsisid tähelepanu pööratakse ideelis-politilisele ja töökasvatusele, distsiplineeritud ja kõrge kvalifikatsiooni spetsialistide ettevalmistamisele. Kõik rühmajuhendajad tegelevad kasvatustööga ühiselamus. Otsitakse reserve kasvatustöö efektiivsuse tõstmiseks.

Kasvatustöö plaane täiendatakse. Kateedrijuhatajatel on olemas ülevaade õpperühmade ja ühiselamus läbiviidavast kasvatustööst. Ehitusteaduskonna dekaani poolne kontroll kasvatustöö üle on läbimõeldud ja plaanipärane, juhendamine — korrektne.

Paraku esineb kateedrite ja õpperühmade kasvatustööplaanide teatav kooskõlastamatus, s.o. mitte kõik kateedri kas-

vatustööplaanis olevad tööloogid ei leia kajastust kõikide õpperühmade kasvatustööplaanides. Vähe rõhutatakse instituudi patriotismi kasvatamist. Selleks peab oskuslikult hakama kasutama ka eelseisvat TPI 50. aastapäeva.

Õpperühmade kasvatustööplaanides on tagasihoidlikult esindatud «TPI üliõpilaste kommunistliku kasvatuskompleksi» ette nähtud esteetilise ja kehalise kasvatus küsimused, üliõpilaste vaba aja parema korraldamise probleemid.

Paljude õpperühmade kasvatustööplaanid ei kajasta NLKP 27. kongressi suuniseid.

Nõukogu otsustas:

● KATEEDRIJUHATAJATEL JA KASVATUS- PRODEKAANIDEL:

Kindlustada kõigi kateedrite ja õpperühmade kasvatustööplaanide kohene korrigeerimine

NLKP 27. kongressi suuniste vahetuks liitumiseks kasvatustöösse.

Tagada õpperühmade kasvatustööplaanide vastavus «TPI üliõpilaste kommunistliku kasvatuskompleksi» õpperühmade plaanides kõiki viit nimetatud kompleksplaanide kasvatustöö põhilõiku.

Garanteerida õpperühmade kasvatustööplaanide vastavus kateedri kasvatustööplaanidele.

Tugevdada TPI- ja erialapatriotismi kasvatamist kasvatades selleks eelseisva TPI 50. aastapäeva üritusi.

● TEADUSKONDADE DEKAANIDEL:

Kaaluda ehitusteaduskonna eeskujul õppejõudude poolse ühiselamukülastuste registreerimise žurnali sisseseadmise otstarbekust vahetult kateedrites, tugevdamaks kontrolli nende külastuste toimumise ning resultatiivsuse üle.

Sõjalis-patriootilise kasvatustöö-alaste näitagitatsiooni-stendide konkurssilevaatuse tulemused

Komisjon koosseisus K. Saar (esimees), U. Mänd ja T. Siirelpuu vaatas üle vastava näidismaterjali tsiviilkaitse kateedris, sõjalis-patriootilise mehaanikateaduskonnas, keemia-teaduskonnas, graafika kateedris, automaatikateaduskonnas, energeetikateaduskonnas, majandusteaduskonnas, ehitusteaduskonnas ja tsiviilkaitse staabis. Komisjon märgib ära sõjalise kateedri suurt tööd üliõpilastega sõjalis-patriootilise stendide kujundamisel. Siinjuures vajavad eraldi äramärkimist kateedri veteranide sõjateid kajastav stend ja üliõpilaste poolt väljaantavate välklehtedega stend.

Teaduskondades ja kateedrites on sõjalis-patriootiline töö seostatud tsiviilkaitsega ja sellest johtuvalt on rohkesti tsiviilkaitset propageerivaid stende.

Väljapanekute osas märgib komisjon ka mõningaid puudusi: a) aegunud materjalide kasutamine, b) vähe on tekstiilist selgitavat materjali, c) stendide kujundus on liialt ühenäoline.

Kokkuvõttes:

- I koht — MEHAANIKA-TEADUSKOND
- II — MAJANDUS-TEADUSKOND
- III — ENERGEETIKA-TEADUSKOND
- IV — Tsiviilkaitse staap
- V — rektoraat.

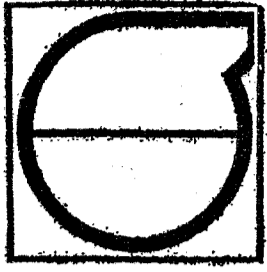
liberaalset suhtumist töödistsipliini rikkujatesse. Mõnel juhul ei ole allasutused avatud kogu tööpäeva jooksul. Puudulik on töötajate registreerimise žurnaalide täitmine.

Olukorra parandamiseks on vaja tõsta nõudlikkust, aga on vaja ka tutvustada kehtivaid eeskirju asjaosalistele ja lahendada üleskerkinud küsimused. Selleks korraldati hiljuti meie instituudi allasutuste ja

instrueerimiskoosolek. Kaadri-osakonna juhataja Tõnu Ligi tutvustas koosolijatele töösiskorra eeskirju, mis määravad tööloogide täitmisel, töötajate õigused ja kohustused, nende ergutamise ja karistamise korra. Küsimustele vastamise korras sai selgeks, kuidas peab toimuma töötajate registreerimine töökohalt lahkumisel, töötajate äralubamine töö ajal isiklikeks toiminguteks, teaduslikele töötajatele loomins-

töötamine erigraafiku alusel, töödistsipliini rikkumistele reageerimine ja paljud teised töödistsipliiniga seotud küsimused.

Küsimuste elav arutelu näitas, et allasutuste ja teaduskondade juhtkonnad suhtuvad tõsiselt töödistsipliini parandamisse. See on aga heaks eelduseks teha olemasolevate jõudu-

ARVE-FAKTE

- Dekaan — dots. ANTS VIRKUS
Prodekaanid:
dots. ANTI VIKNA,
dots. REIN REILE
Parteiorganisatsioon
sekretär
dots. EDUARD PIROJA
A/ü büroo esimees
ENDLA LIPRE
Komsomolibüroo sekretär
TERJE PÖDER
- Teaduskond asutatud koos TPI-ga 1936. aastal.
- Käesoleval ajal on teaduskonnas 598 üliõpilast, neist mehi 215 ja naisi 383. Üliõpilastel on kokku 75 last.
- Õppejõude on 40, neist tea-

- duste doktoreid 5 ja dotsente 30.
- Kokku on teaduskonnas 190 õppejõudu ja teenistajat, kes jagunevad 6 kateedri — analüütilise ja anorgaanilise keemia (juhataja prof. MIHKEL VEIDERMA), toiduainete keemia ja tehnoloogia (juhataja prof. JÜRI KANN), orgaanilise ja biokeemia (juhataja prof. ADO KÖSTNER), keemiatööstuse protsesside ja aparatuuride (juhataja prof. ENNO SIIRDE), füüsikalise keemia (juhataja dots. MAIE RAUKAS) ja puidutöötlemise (juhataja dots. TIIT KAPS);

- 2 problemlabori — põlevkivikeemia ja sünteesi, mineraalväetiste ja -söötade; 1 tootmisharulabori — toiduainete tehnoloogia ja 1 eelarvelise uurimisgrupi-insenerensümoloogia koosseisu.
- 50 aasta jooksul on keemia-teaduskonnas antud diplomeid 15 erialal. Käesolevaks ajaks on päevase õppevormi lõpetanud 3048 noort inseneri. Väga paljudes keemia-, ehitusmaterjalide ja toiduainetööstuse ettevõtetes ning ühiskondlikus toitlustamises on juhtivate ametikohtadel keemia-teaduskonna lõpetajad.
- Teaduskonna on lõpetanud mitmed tuntud ühiskonna-

- tegelased nagu Rein Ristlaan, Matti Pedak; kirjandus- ja teadus- ja kultuurilise elu alal Vladimir Beekman ja Enn Vetemaa, filmikriitik Tatjana Elmanovitš jt. Ministreid või nende asetäitjaid on võrsunud 5 — H. Peremees, A. Laos, T. Teras, K. Talimets, V. Klauson.
- Doktorikraadini on jõudnud 12 lõpetajat: A. Aarna, Ü. Haldna, O. Eisen, J. Kallas, J. Kann, J. Kleesment, Ü. Lille, E. Lippmaa, K. Lääts, G. Rajalo, E. Siirde, M. Veiderma.
- Eesti NSV TA akadeemikuteks on saanud: M. Veiderma, O. Eisen, E. Lippmaa; korrespondentliikmeks A. Aarna.

VASTAB KEEMIA TEADUSKONNA DEKAAN DOTSENT ANTS VIRKUS

* Milline on keemiateaduskonna kujunemise lugu?

Sisuliselt võib insenerkeemikute koolitamise alguseks lugeda juba 1919. aastat, kui Tallinna Tehnikumis tekkis rakenduskeemiaharu ja võeti vastu esimesed õpilased. Samal ajal asutas Riiasse Tartusse tulnud professor Wittlich ka ülikoolis keemia rakendussuuna.

1924. aastal mõlemas kohas (nii Tallinnas kui Tartus) õpetamine suleti. Põhjendus — liialt kallid.

1931. aastal alustati Tartus akadeemik Paul Kogermani eestvedamisel uuesti. Tooleaegse matemaatika-loodusteaduskonna keemiaosakonna juurde loodi rakenduskeemiaharu. 1931. aastat võibki pidada järjepideva insener-keemikute koolitamise alguseks.

1936. aastal, kui alustas tööd Tallinna Tehnikaukool ja selle tehnikakõrgkooli keemia-teaduskond, tuli Tartust üle 92 üliõpilast. Tallinnas oli vastu võetud 30 uut tudengit, nii et 50 aastat tagasi alustas keemiateaduskond 122 üliõpilasega. Õppejõude oli 16. Tartust tulid prof. P. Kogerman, prof. J. Kopvillem, prof. A. Paris, keemiamagistrid H. Raudsepp, A. Väärismaa, E. Rannak, E. Talts, O. Kirret ja P. Prosovits. Suletud Tallinna Tehnikumist tuli prof. E. Jaakson ning lisaks võeti laboratoorse tööde juhendajatena tööle viimaste kursuste üliõpilasi.

1938. aastal sai keemiateaduskonnast keemia-mäeteaduskond, hiljemgi on teaduskonnas nimetust mitut pidi olnud.

Algusest kuni siiani on koolitatud ühel erialal — keemiatööstuse protsessid ja aparatuurid. Nimetused on küll erinevatel aegadel muutunud, kuid sisu mitte. Üldse kokku on 50 aasta jooksul õpetatud üliõpilasi 15-1 erialal ja 1985. aasta seisuga oli meie lõpetajaid 3048. Loomulikult on teadmine, ei oled sama vana kui instituut, selline järjepidevus loonud kindlustunde, tõstnud populaarsust, aidanud kujundada traditsiooni ja suhtumist.

* Kuidas iseloomustate tänast keemiateaduskonda?

Hästi kirju teaduskond. Oleme küll kõige pisem teaduskond, kuid meie erialad on kõik ise kandist.

Näiteks keemiatööstuse protsesside ja aparatuuride eriala ning konserveerimise tehnoloogia eriala on kõige «keemilisemad». Ühiskondliku toitlustamise erialal (meie popim) on jällegi keemiat vähem, suurem rõhk juba majandusainetel. Puidutehnoloogid saavad keemiat peaaegu samapalju kui mehaanikud, alles viimastel kursustel tulevad erialained, mis on rohkem keemiaga seotud.

Meil on kuus kateedrit. Algusest peale on tegutsenud keemiatööstuse protsesside ja aparatuuride, analüütilise ja anorgaanilise keemia, orgaanilise keemia kateedrid. Füüsikalise keemia kateeder 1936. aastal küll loodi, kuid vahepeal kadus

ära. Toiduainete tehnoloogia kateeder loodi 1968 aastal, kui vastavad erialad juba olid tulnud. Puidutöötlemise kateeder loodi 1979. aastal. Selle kateedri elustajaks oli ENSV Metsa- ja Puidutööstuse Ministerium. Ministerium hankis ruumid ja seadmed. Nii palju kui teada, võib puidutöötlemise kateedrit lugeda üheks paremini sisustatud kateedriks üle Nõukogude Liidu. Praegu on ettevalmistamisel kateedri II järk — raskete masinate labor. Ministerium on seadmed sisse ostnud. Arvan, et pärast uute seadmete paigaldamist ei jää meie kateeder palju alla ka maailma standardile. (Üldse peab ütleva, et «puidukate» erialavaim on ka üks tugevamaid; ei tea kas sellest, et nad on suhteliselt omaette? — neil on rohkem entusiasmi, peremehetunnet. KA-eriala kohta seda enam öelda ei saa.)

Kõik kateedrid on profiileerivad (füüsikalise keemia kateeder profiileerib küll auto- maatikuid).

* Kuidas on lood sisseastumiskonkursiga, kuidas keemiateaduskond on viimastel aastatel kohad täis saanud?

Oleme täis saanud, kuid vaevaga.

Huvitav tendents on 1961. aastal loodi ühiskondliku toitlustamise eriala, pidi tollane dekaan Endel Uus eriala komplekteerima keemiatööstuse protsesside ja aparatuuride eriala arvelt. Nüüd on vastupidi. KA saame täis KÜ jääkidest. Üle mitme aasta oli eelmisel aastal KA-sse avaldusi sama palju kui kohti.

KÜ konkurssi — 2,5–2,7 inimest kohale võib meie instituudi tingimustes pidada üsnagi kopsakaks.

Puidu erialal on oma soodustus: ministriumite ettevõtetel on võimalus õppima suunata stipendiaate ilma nõutava kaheaastase staažita ning seda võimalust ka kasutatakse. Meie komplekteerida on ka Kohtla-Järve üldtehniline teaduskond ja eelmise aasta jäi seal tühjaks 15 kohta, vaatamata kahele järelkonkursile.

* Mida dekaan on küsinud keemiateaduskonda pürgijate ja mida keskkooli lõpetajad on vastanud kohustusliku vestluse ajal?

Tavaliselt olen huvitunud sellistest küsimustest: kust tuli mõte tulla vastavale erialale? miks just sellele erialale? mida selles vallas on teinud enne? mida arvab oma tulevastest perspektiividest?

Kust tuli mõte? — tavaline vastus on, et tuttavatel, sõpradel, vanematel vendadel, õdedel, emal-isalt; harva, kui keegi ütleb, et lugusin teie reklaami, nägin teie reklaamsaadet.

Miks? — tüüpilised vastused: keemia meeldib, meeldib süüa teha, meeldib toiduainetega tegeleda. KA-sse tavaliselt tulevad kuni 10 inimest, kel keemia tõsiselt meeldib, kes on keemiaga ennagi tegelema. Neist saab ka asja. Ülejäänud on juhuslik kaader, kes pole eriti tahtnud. Rühma edasine töö ja meeleolu sõltub paljuski sellest, kumb pooltest võimu endale haarab.

Perspektiivis nähakse ennast insenerina, puhta töö tegijana. Seda, et tuleb tootmises üksikut juhtima hakata, pidevalt inimestega tegeleda, endale eriti ette ei kujutata. KÜ omade perspektiiv ulatub restorani direktori ametikohani.

KÜ-sse astujad üldiselt teavad, mida tahavad; teavad, milleks tulnud. Sama kehtib ka KM kohta — ettevõtte stipendiaadina on sul väikegi ettekuulutusi oma tulevases tööst. Teiste erialade orienteeritus ja motiivatsioonid on ebamäärasemad.

Muide, vestluse käigus saab välja selgitada ka võimalikud rühmavõimelised kandidaadid ja harva kui läheb mööda.

* Instituudi üldisel foonil paisuvad keemiateaduskonna tudengid silma teistest erksamate, ühiskondlikult aktiivsemate, eestvedajatena. Aga kuidas dekaan ise näeb tänast tudengit — milline ta on?

Tudeng on laisemaks läinud. Püüab kõike võimalikult lihtsalt võtta ja teha, ilma eriliste jõupingutusteta oma kolmekese kätte saada. Tõsiseid töötajaid on vähemaks jäänud. Üldiselt ma muidugi ei kiruks oma tudengit, hakkama saadakse, ja eks üksikuid musti lambaid ole igal pool, neist polegi lihtne lahti saada.

Teisest küljest jälle: kui tead, et pärast TPI lõpetamist hakkad palka saama 120 rubla, samal ajal kui transportöölne saab 300, siis loomulikult polegi erilist stiimulit õppimiseks. Nii et: kui vajalikule tasemele tõuseb inseneri prestiiž, küll siis tõuseb ka õppimise stiimul.

Jah, aktiivsed on meie tudengid küll. Näiteks praegused KÜ diplomandid. Nende hulgast oli teaduskonna komsomolisekretär, instituudi komsomoli- ja ametiühingukomiteede liikmeid, majavanemaid. Kuus lõpetajat on NLKP liikmed.

Õppe edukuse protsent on meil kogu aeg kõrge olnud ja ega see suurt kõrgemale lähegi, kuid murelikuks teeb kolmeledele õppijate arv. Talvisel sessil tegid esmakursused umbes 70% eksamitest kolmedele. Esimesel katsel ja kolmele — see küll näitab, et tööd on tehtud (mõnele ju venitatakse ka viiendal katsel kolm välja), kuid just see lihtsamalt läbisõidamine püüab... Vanematel kursustel loomulikult asi paraneb. Tänavune talvine sess tegi tegelikult siingi oma korrektiivid — olid mõned üksikud läbipõrumised neljandal kursusel. Juhuslikeks neid muidugi nimetada ei saa, sest tegu oli inimestega, keda läbi veetud I kursusest alates. Meie endi süül, sest selge on, et õiget inseneri neist enam ei saa. Siis hakkab endal hirm ja häbi, et saadetakse ettevõtetest kiri — «milliseid spetsialiste te meile saadate?!» Paar sellist juhust on meil olnud.

Põhimassiga meie lõpetajatest ollakse väga rahul: teevad sädemega tööd, saavad hakkama. Lõpetajad ise on kurtnud suhtlemisuskuse ja juhtimispsüüholoogia puudulikkust. Loodame, et lähitulevikus tulevad õppeplaanid, kus põhirõhk praktilistel õppustel ja seminaridel,

mis aitavad ka suhtlemise ning juhtimise selgemaks saada.

* Miuine on tänane keemiateaduskonna õppejõud?

Meie õppejõud on natukene konservatiivne nagu kõrgkooli tervikuna. Näiteks, kaunistusi visalt on läinud arvutustehnikaga kaasaminek. Tervikuna on meie õppejõud kõrgelt eruditeeritud, oma eriala patriooidid, kes tööd ei pelga. Kui vaja, tulevad välja ka õhtul, ilma et loetaks oma koormusetunde ja päritaks — mis ma selle eest saan.

Meil on väga head rühma-juhendajad. Tõesti, teaduskonnas on rühma ja juhendaja kontakt väga tugev. Rühma-juhendaja on autoriteet, temaga arvestatakse, tema juurde tulla on muredega, temalt loodetakse abi. Teistes teaduskondades minu teada nii ei ole.

Meie õppejõud on suhteliselt vana, keskmine vanus kõvasti üle 50. Vaid puidukateedris on vanus alla 50. Ei saaks öelda, et perspektiivikaid noori meil pole. On küll, kuid viimase viie aasta jooksul pole saanud kedagi juurde võtta. Vana õppejõud on läinud pensionile ja ühes sellega on koondatud ka tema koht. Tänavu on esimest korda viie aasta jooksul, kui võtame tööle ühe aspirandi. Järjepidevus on siiski tagatud, sest kõikides kateedrites on ka noori kandidaate.

Praegu töötab meil 5 teaduste doktorit (Mihkel Veiderma, Enno Siirde, ADO KÖSTNER, Jüri Kann ja värskem doktor — Juho Kallas). 3–4 aasta jooksul on oodata veel 2–3 uut doktorit (eelkõige Meeme Põldme, Rein Munter, vast ka mõni noorematest meestest).

Üldse on kraadiga õppejõude üle 80%, mis on rohkem kui instituudi keskmine. Seda on isegi rohkem, kui vaja, sest assistente on vaid 4. Nii annavad meie teaduste kandidaadid ka laboreid, mis muidugi näitab õppetöö kõrget tasetki.

Praeguste õppejõudude põhi-kontingent on tulnud 50-aastate lõpus, 60-ndate alguses. Suurem osa on TPI kasvandikud (Tartust 4 inimest). See on normaalne, sest meie tudengitele peab keemiat õpetama keemiainsener; see tähendab, et ta peab rohkem tundma tehnilist poolt, tööstuslikku keemiat.

Noore õppejõu kujunemisel peaksingi kõige loomulikumaks, et pärast lõpetamist suunatakse ta tööstusesse, seal teeb paralleelselt teadust, kaitseb kraadi, siis õppejõuks. Selline tööstuspraktika oleks meie õppejõule väga oluline. Iga viie aasta tagant toimuvad stažeerimised pühivad küll ka anda tööstuskogemust, kuid sageli liialt formaalselt.

* Keemiateaduskonna teadustöö? Väljapaistvamad saavutused?

Nii nagu teaduskond, on ka tehtav teadustöö hästi kirju. Tooksin välja seitse põhilist uurimissuunda:

- 1) prof. M. Veiderma juhtimisel fosforiitide uurimine;
- 2) prof. A. Kõstneri uurimisgrupp on nüüdseks üle läinud valgu probleemidele (sünteetiline valk, sünteetiline toit);
- 3) prof. Jüri Kanni juhtimisel

sel toiduainete keemilise koostise analüüs, kantserogeensete ainete uurimine;

4) palju kuulsust on meile loonud põlevkiviliimid, fenooliliimid (litsentse on müüdnud Soome ja Jaapanisse), selle uurimisgrupi eesotsas on dots. P. Cristjanson;

5) äärmiselt perspektiivikas on meie pooljuhtide grupi töö (eesotsas dots. Jüri Varvas ja dots. Andres Öpik);

6) prof. E. Siirde eestvedamisel uuritakse vee osonerimise probleeme, kuidas teha Tallinna vesi puhtamaks;

7) perspektiivikas on ka prof. J. Kallase juhtimisel tehtav arvutustehnika igasugused rakendus keemias (näiteks protsesside modelleerimise alal), praegu on see uurimissuund alles oma tee alguses.

Autoritunnistusi tuleb igal aastal 20 ringis. Suuremateks leitudajateks on dotsendid Mihkel Mandel, Endel Uus, Eduard Piiroja ja Eduard Tearo.

Majanduslik efekt on selline, et kulutused on paarikordselt ära kaetud. Suurem võiks see loomulikult olla, kuid ega see suurendamine nii kerge olegi.

Tudengid loovad teadustöös üsnagi usinalt kaasa. Palgafondi järgi tegid nad 12% teadustöödest. See on ka esialgu optimaalne arv, rohkem ei saagi kaasata, sest meil on suur ruumide kitsikus. Suur lootus on, et viisaastaku jooksul saab käiku tehnoloogiline korpus, nn. katseseadmete hall.

Saavutusi on meil piisavalt kopsakaid; 1984. aastal Ado Kõstnerile NSV Liidu riiklik preemia, Mihkel Veiderma on oma tööde eest saanud üleliidulise Mendelejevi seltsi preemia. Meie teaduskonda on tulnud ka Nõukogude Eesti preemiaid (Veiderma, Kõstner, Siirde), väikesematest tunnustamistest rääkimata.

* Keemiateaduskonna mured, probleemid?

RUUMIDE KITSIKUS JA RUUMIDE KÕRGE KULUVUS-ASTE. See tähendab, meil on vähe ruume ja needki on omadega läbi: kommunikatsioonid on korras, ära, torustik lekitab. Iga nädal on meil mingi uputus, aga seadmeid on liigi 5 miljoni rubla eest. Kui seadmed kannatada saavad, on kahju suur.

Kapitaalremont on ette nähtud 1987. aastal; loodame, et see parandab meie olukorda.

Tudengid võiks olla hoolsam, rohkem tahaks kohata õppida soovijaid.

Soovida jätab ka VARUSTA-MINE. Kõige lihtsamadki asju vahel pole saada, aga ilma katseklaasid ja odavate reaktiivideta laborit ju ei tee.

On veel ka LABORANTIDE probleem. Laborantide palgad on väikesed... Kui 25 aastat tagasi oli lõpetajale laborandi koha pakkumine suur au, siis nüüd keegi ei kuulagi sind enam, sekundit mõtlemata vastatakse «ei».

Ja POISSE võiks rohkem olla. KA, KO, KÜ oleks optimaalne, kui pooled oleksid poisid, praegu on vaid 25%.

Küsitles ENNO TAMMER

25. MAI ON KEEMIKUTE PÄEV

KS-ERIALA

Avaldame peaaegu sõna-sõnalt ühe värvikama vastuse, mis paljuski sisuliselt sarnaneb teistega.

"Tööle asusin 1961. a. augustis tsemenditehases «Punane Kunda». Umbes kuu-poolteist olin klinkritsehhi vahetusmeister, siis tulid tehasesse sõjaväelaagrist vabanenud samal aastal TPI lõpetanud noormehed, «mäekad», (kes tsemendist meie arvates midagi ei teadnud, aga nad olid mehed) ja plikad löödi laborisse. Olime solvunud. Meid oli 4 neidu. Minul tuli hakata insenerpetrograafiks. Seda tööd varem ei tehtud ja kuigi ma ainuiskuliselt alustasin, jõudsin üsna kaugel. Hiljem olin tehases tehnoloog. Kokku 11 aastat Kunda. Oli huvitav ja raske. Noori spetsialiste hinnati ja peainseneri (maailma parima R. Kalda) eestvedamisel chutati igati töle. Organiseerisime tehase kaadri saamiseks TEMT-i Kunda filiaali, kus õppejõududeks olid tehase spetsid. Käisime komanderingutes üle kogu Liidu, tegime uurimistöid koos suurte instituutidega jne. Arvan, et tänu nendele aastatele tein läbi teistkordse kõrghariduse omandamise. Töö käis ja keegi ei nõudnud suuri rahalisi. Esimene palgamäär oli 110 rbl., mis 11 aastaga tõusis 150-le.

Elamiseks anti nelja peale üks tuba linna vöörastemajas, mõne kuu pärast kahetoaline korter — ikka neljale. Sellest pääsesime ainult mehele minnes, mida me ka üksteise järel tegime.

Lahkusin perekondlikel põhjustel tehases 1973. a. jaanuaris. Kolm aastat ehitasime ja «puhustime elu sisse» silikatsiiditehasele ja lubjavabrikule Paliveres. Jälle oli suurepärane kollektiiv, töö uus ja huvitav. Olin tootmisala juhataja asetäitja.

Paliverest läksin 1976. a. Haapsalu KEK-i, kus tööstusosakonna juhatajana töötan tänaseni.

Kas olen rahul? Tont seda teab? — vahel olen, vahel ei. Teisiti võiks olla palju. Kõigepealt inseneri maine! Ilmselt ei oska ma ise seda hoida ja küllap on süüdi ka praegune majandussüsteem...

...Vähe õpetati meile juhtimist! Ja veel: kes on naisinsener, naisjuht tootmises? Kasutades repliiki naiskartuli-teadlase intervjuust «NN» veergudelt: «...Ei tea, kui palju targem peab olema naine, et olla meestega võrdne?» Samas on kahju, et tehakse propagandat naiste eemaletoojumiseks tööstusest ja koduseks-jäämise mõjutamiseks, vajutades niusugustele punktidele, mis naised «relviitaks» teeb ja loobuma sunnib küll ametivõrdelile illemistest pulkadest, küll heast palgast. Midagi on viltu, kas teised ei tunne?»

Esialgseid tööse sisseelamis-raskusi ja korterikitsikust kirjeldatakse ka teistes kirjades. Kuid ikka jääb määravaks huvi töö vastu ja rõõm saavutatule üle.

Kus töötavad praegu teised KS-eriala lõpetajad?

Ehitusmaterjalide tootmise ettevõtetes töötab 5 inimest (s.h. A. ROMET, keda eespool tsiteerisime). «Floras» töötab

KOHTUME KEEMIA TEADUSKONNA VILISTLASTEGA, KEL TÄNAVU TÄITUB 25 AASTAT TPI LÕPETAMISEST.

Saatsime neile, kes 1961. aastal keemiateaduskonna lõpetanud, küsimustiku.

Küsimused jagunesid kolme rühma.

I rühm — otseselt tööga seotud küsimused:

1. Kus ja kuidas alustasid tööd värske TPI lõpetajana?
2. Mis on aastatega muutunud? Kas oled rahul?
3. Kas oled saavutanud enda arvates tööalase «lae» või näed veel kasvuruumi?

II rühma küsimused kutsusid meenutama õpingu-aastaid TPI-s. III rühma küsimustega lootsime saada meie vilistlaste hinnangut valitud erialale ning arvamust praeguste noorte kohta, kes alles oma tee hakul.

Kirju laekus 19. Seega leidis aega vastamiseks 50% lõpetanutest. SUUR TÄNU KÕIGILE!

Sissejuhatuses olgu veel öeldud, et 1961. aastal lõpetas silikaatide ja anorgaaniliste ainete tehnoloogia eriala (KS) 17 ja toiduainete tehnoloogia (KT) eriala 10 neidu. Orgaaniliste ainete tehnoloogia (KK) oli lõpetajaid 11 (neist 4 neidu ja 7 noormeest).

Vaatame nüüd vastuseid. Erialade lõikes.

4. Kohaliku Tööstuse Ministriumi Projekteerimise Instituudis 2, «Estoplastis» 1, Pöögelmani nim. Elektrotehnikatehases 1, TKLL Kesklaboris 1 ja TPI-s 3, kes on omandanud ka teaduste kandidaadi kraadi.

Töölalasesse «LAESSE» suhtutakse mitmeti. Kaks vastajat olid saavutatuga rahul. Üldiselt tunnetatakse potentsiaalset kasvuvõimalust.

II rühma küsimuste vastustest loeme, et kõige enam on vaja läinud kõrgkoolis arendatud mõtlemisuskust ja tehnilise kirjanduse kasutamise vilumust. Oppeainetest on kõik kasutanud keemilise tehnoloogia ning protsesside ja aparatuuride alaseid teadmisi. Vaja on läinud ka keemiliste analüüside, masinaehituse, kujutava geomeetria j.m. alal ammendatud; «otseselt tarbetuks pole midagi osutunud» — seda repliiki kohtame mitmes kirjas.

«TPI lõpetamisel juhitud õpetuses, tööseadlusandluses, töpsühholoogias, raamatupidamises, juuras, asjaajamises peaksid olema palju põhjalikumad... Vähemalt üht võrkeelt peaks juhtiv insener oskama.» (E. Telgma kirjast).

Oppeaine esitamise kohta arvatakse:

«Üldiselt on tudengile vaja, et õppejõud oma aine esitaks selge süsteemina — nii selgena, et selgroog paistaks läbi ka algajale.»

Meelde jäävate õppejõudude teadmiste esitamise sügavuse poolest märgivad kõik prof. E. Siirdet ja J. Peterseni. Paljud meenutavad «hea jutuga» E. Uusi, rahulikku ja heasoovlikku M. Raukast, koloriitset E. Luhakoodrit. Mõned mäletavad juhtumeid keemia-laborist omanäolise karmi kasvatusstiiliga H. Viiboki käe all.

1961. aasta lõpetanutele on veel meenutada uudismaa suve, tudengimütside konkurssi ja mütside uuesti su sisse tõstmist meie kõrgkoolides; aga ka meeskoori karnevale ja uusaastaballe, kuhu pääse oli alati defitsiit.

seega Tartu langes ära. Suviti käisin «Standardis» tööl, see andiski lõpliku tõuke eriala valikul.

* Oled rühmavanem ja interklubilane, kuid töö. Millal õpid?

Rühmavanema amet on minu jaoks kõige lihtsam kohustus. Hoopis rohkem nõuab töö «Standardis». Õppimiseks näpistan uneaega, sest õhtuti käin tavaliselt heameelega kinos ja

III rühma küsimuste vastustest loeme, et 9-st vastanust on eriala valikuga rahul 6. Kui oleks võimalik uuesti alustada, siis valiksid sama eriala 5, toiduainete keemiat lähemaks õppima 2 ja TPI-sse ei astuks 2. Oma lastele antakse valikuvabadus, kuigi paaril juhul on juba lapsed järginud vanemate eeskju. Noormeeste kohta arvatakse, et «õiged mehed tulevad just TPI-st».

KT-ERIALA

Küsimustele vastas seitse vilistlast.

Enamuse mälestused esimesest töökohast olid head, kuigi palk oli suhteliselt väike (70 kuni 120 rbl. kuus), tööd palju ja elamispiinaga raskusi.

Näiteks: «Tööd alustasin kondiitritoodete vabrikus «Kalev» 1961. aasta septembris kompvekitsehhi tehnoloogina palgaga 90 rbl., elamispiinaga kindlustamata. Töö oli pingeline, vastutusrikas, kuna tsehh oli vabrikus suurim, töötas kolmes vahetuses ühe tehnoloogi kohaga. Töö oli huvitav, kollektiivne hea.»

Või teine meenutus: «Värske «rauakooli» lõpetajana suunati mind tööle Tallinna Piimatoodete Kombinaati, kus alustasin... laborandi-analüsaatorina. Tuli võtta proove sissetulnud piimast ja teha vastavad analüüsid (happesus, rasvasus jne.). Natuke piinlik oli küll, sest oma ametist ei teadnud ma midagi — piima tehnoloogiaga tutvusime õpingute ajal kaunis põgusalt. Oli meil ju peaaegu pandud leiva- ja kalatööstusele, kus olime ka praktikal... Palk oli mul 70 rubla. Elasin vanemate juures kaunis kehvades tingimustes.»

Oma esimesele ettevõttele — Tallinna Karastusjookide Katsetehasele — on jäänud truuks üks (Laina Liiva), erialale üldse kuus seitsmest vastajast. Teaduste kandidaadi kraad on kolmel KT vilistlasel, neist

teatris. Õppida ja tööle käia on võimalik siis, kui kõik kooliga seotud ülesanded alati õigel ajal ära teha.

* Millal leiad aega enda jaoks?

Nädalavahetusel. Huvitun orienteerimise, võtan osa kõigist rahvaspordivõistlustest. Peale selle vajab iga inimene aega iseendaga olemiseks. Mulle meeldib ükski töö juures olla. Õhtuti on tsehh tühi, töötan pingil ja kui töö on selge, saan

TPI-s töötab dotsendina Aino Kann.

Töölalast arengut nähakse edaspidisekski, kuigi ollakse ka rahul saavutatuga: «Töölalast kasvuruumi on ju alati, kuid kõik on suhtelina. Olla süsteemis autoriteetne ja lugupidamist omav juhtiv spetsialist ning tundes, et sinu tööga olakse rahul — ega seda polegi nii vähe!»

Huvitavad olid vastused küsimusele, kas midagi õpitud on osutunud tarbetuks. Kui praegused üliõpilased peavad tarbetuks paljutki, siis vilistlased vastavad näiteks nii: «Arvan, et otseselt ei ole ma õpitud kasutanud vähemalt kahte kolmandikku, kuid tarbetu pole olnud miski, sest kõik õpitud ained arendavad mõlemisvõimet, laiendavad silmaringi.»

Mõnedes kirjades kurdetakse võrkeelte vahese õpetamise pärast TPI-s. «TPI-s oli tol ajal nõrk võrkeelte õpetamine. Suutsin viie aasta jooksul sellegi ära kaotada, mida kesk-koolis olin omandanud. Ja kui ma kohe pärast TPI lõpetamist poleks läinud keeltekooli, poleks ma olnud suuteline sooritama kandidaadiksamiit võrkeeles. Kui väga aga teaduspõllul võrkeelt vaja läheb!» — kõlab üks vastustest.

Oppejõududest meenutavad KT eriala vilistlased ennekõike oma õpperühma «isa», kadunud Karl Kaske, tema suure töövoime ja suurepärase suhtumise tõttu üliõpilastesse.

Praeguse eriala valiksid uuesti neli seitsmest vastanust. Oma lastele ei taheta küll antud eriala soovitada, et las valivad ise (esines isegi arvamus, et laste mõjutamine on nende isikuvabaduse piiramine)... Ometi õpivad kahe vastaja lapse praegu TPI-s KÜ erialal.

KK-ERIALA

lõpetanud said ettevalmistuse paberi ja tselluloosi ning kütuste keemias. 11 lõpetajast töötab praegu erialal 10, üks tegeleb majandusega.

Ühel lõpetanul on doktori-kraad (Jüri Kann — TPI toiduaine keemia ja tehnoloogia kateedri juhataja) ja kolmel (V. Müli — TA SKB juhataja, H. Kundel — Kohtla-Järve Põlevkivi Instituudi laborijuhataja, J. Rünkla — «Algoritmi» osakonnajuhataja) teaduste kandidaadi kraad. K. Beek ja R. Rootalu töötavad Kiviõli Keemiakombinaadis, üks peainseneri, teine tsehhijuhatajana.

Kõik neli neidu suunati tööle paberi- ja tselluloositööstusesse. Praegu töötab T. Kard tehnoloogina Kehra Paberi ja Tselluloosi Kombinaadis, S. Pebre pärimtsehhi juhatajana koondises «Eesti Paberitööstus». Tallinna Paberi ja Tselluloosi Kombinaadis töötas 1985. aastani L. Milli, kes tänaseks on grupijuhataja TA Keemia Instituudis. M. Mölder töötab praegu 17. Keskkoolis keemiaõpetajana.

Mida siis vastatakse, kirjutatakse?

«TPI lõpetamine ja tööle-suunamine algas kohe viiperustega... Esialgu sain suunamise TA Keemia Instituuti... kuid see kestis ühe ööpäeva ning Rahvamajandusnõukogu nõudmisel muudeti suunamiskomisjoni otsus ringi, ja vaadatama sellele, et ükski ette-

võte noort naisspetsialisti ei vajanud, suruti mind Tallinna Paberi ja Tselluloosi Kombinaati. Vaba insenerikohta ei olnud ja mind määrati stažöörriks paberitsehhi. Stažeerimine käis järgmiselt: füüsilistele võimetele vastavad töökohad tuli täita, kui tööline tegi luusi või oli haige. Tasuti ka vastavalt (kolme päeva eest tööliste tariif ja nädal ilma tasuta). Suunamisel näidatud 130 rublale ei julgenud isegi arglikult viidata, sest sellisel juhul võis kuulata, kuidas Komsomolsk Amuuri ääres rajati — elati muldonnides ja ei mingit tasu. Kuu pärast asi lahenes ja minust sai paberitsehhi meister. See tähendas tööd kolmes vahetuses, alluvaid mitukümme... Kuna tööised tsehhis eriti ei püsinud, tuli endal võtta labidas ja terve öövahetuse koollini punkrisse kühveldada. (Ilmselt sissekasvatatud vastutustunne oli nii tugev, et isegi tervise hinnaga jätsid oma ülesandeid.)» (L. Milli)

«...nn, laeni ei jõuagi. Kui enam ei jätku kasvuruumi, tuleks töökohta vahetada...» (J. Kann)

Õpinguaastatest TPI-s kirjutatakse:

«...tarbetuks pole osutunud midagi. Tselluloosi- ja paberitööstusega tutvusin tegelikult alles tööle asumisel.»

«...kui mõnd TPI-s õpitud ainet pole kasutanud, siis tead nurga alt teisiti mõtlema on see ikkagi mind õpetanud.»

«...värsketel keemia-ala insener-tehnoloogidel peaks olema parem ettekujutus ökonoomikast... seda tööstuse «peremehe» tunnet ei ole algses üldse, see tuleb alles aastatega...»

Kui aga meenutusteks läheb, siis huvitavat ja põnevat jätkub tänaseni Kasahstani stepis veedetud töösuvedest.

Hinnangut erialade kohta on raske teha, sest küsimustele vastasid vaid 3 spetsialisti, kuid selgelt jääb kõlama mõte: naisel-perekonnaemal on väga raske töötada ja juhtida mingit tööloku tööstuses, ...naisi ei tohi massiliselt tööstusesse suunata.

«...Soovin, et naistudengid saaksid aru oma otsuse tõsidusest. ET TPI-s on keemiateaduskonna rühmades enamuses tüdrukud, siis kas nad on ka valmis tööstuses töötama?... Keemiatööstuse insenerid peaksid enamuses olema mehed...»

«...Tänapäeva 18-aastased ei ole potentsiaalselt mitte kehavamad kui meie omal ajal. Küsimus on võimete realiseerimise teedes.»

«...üks on aga kindel: meie hindasime teadmisi rohkem ja õppisime rohkem...»

«...Oma lastele olen jätnud valikuvõimaluse...»

«...tütrele ma oma eriala ei soovita...»

Küsimused koostas
HILJA LOORITS,
vastuseid vahendasid
ELLEN TALIMETS,
TIIT NIRK ja
TIIA SÜLD

VASTAB TOOMAS TEEKEL (KM-41)

* Millal tundsid, et Sinust peab saama «puidukas»?

Kaheksanda klassi lõpetamisel kaalusin kolme varianti: tsiviilehitus või puidutöötlemise tehnoloogia TPI-s või hoopis matemaatika TRÜ-s. Keskkoolis selgus, et oma iseloomult ma õpetajaks ei sobi.

seega Tartu langes ära. Suviti käisin «Standardis» tööl, see andiski lõpliku tõuke eriala valikul.

* Oled rühmavanem ja interklubilane, kuid töö. Millal õpid?

Rühmavanema amet on minu jaoks kõige lihtsam kohustus. Hoopis rohkem nõuab töö «Standardis». Õppimiseks näpistan uneaega, sest õhtuti käin tavaliselt heameelega kinos ja

vabalt oma mõtteid mõelda.

* Milline on siis Sinu arvates üliõpilane?

Lai silmaringiga, informeeritud, kuid passiivne. Üliõpilane peaks teistest noortest erinema just AKTIIVSUSE poolest, meil on aga vahel hoopis vastupidi. Üliõpilane armastab kõrvalt vaadata, kritiseerida. Kaasa eriti ei löö. Üheks põhjuseks (kuid loomulikult mitte õigustuseks) on ka väike stin. mis üliõpilast sun-

nib õppimise kõrval ka tööl käima.

* Sinu suhtumine kõrgkooli?

Valitseb keskkoolilentaliteet. Võib-olla on selles süüdi üliõpilased, kes ei tea, mida nad siit koolist tahavad. Ei meeldi, et näpuga aetakse päevikus puudumisi taga. Sest võib-olla jääb mõnikord täispika koolipäeva tõttu midagi hoopis tähtsamat tegemata. Üliõpilased peaksid endas kasvatama vastutustunnet.

TIIT KOLK

MÕNINGAID SOOVITUSI NOORSPETSIALISTILE

Kätte on jõudnud järjekordne sessi- ja lõpukevad. Allakirjutatule esimene tudengiseisusest väline kevad. Nostalgilise heietusega võiks pikalt ja värvikalt kirjeldada diplomikevade võluisid, kuid ajal on omadus tagasipöördumatult kulgeda ja iga inimhinge süvasoppidessegi oma märke, ajamärke jätta. Minevikku saadetud ajahetked aasta -õhtel, meist poole aasta jagu töömehe- seisust, on olulisi jälgi ja tunnetusi minugi teadvusesse ja hinge jäädvustanud. Lauldakse ja öeldakse, et «inimene õpib kogu elu...», «õpitakse vigadest» jne. Eks omad kogemused ole need kõige autoriteetsemad ja tõesemad, kuid vast siiski jääb midagi tarvilikku meelde ka teiste kogemust (vahel jäävad mõnel elult omad viitsadki saamata). Seetõttu pakungi välja alljärgnevat soovitusi.

☉ Lõpetanud instituudi, ürita tööle asuda võimalikult raskesse ja mahajäänud (vähikesse) ettevõttesse, kus iga noor energiline ja teotaheline spetsialist on oodatud üsna kellele vastutust rikkaid ametikohti ja -ülesandeid usaldatakse. Võta ette võimalikult rohkem, et kõrgkoolist kaasa saadud teadmiste tulu, usk oma võimetusse midagi kardinaalselt parandada ja muuta, tegutsemissoov ja maailmaparandamise initsiatiiv, missioonitunne oleksid värsked ja jõulised. Raskused ja tõsised ülesanded aitavad Sul areneda ja edasi jõuda, kõige raskemateski tingimustes toime tulla ja mitte lämbuda meie tootmisprobleemide koorma all.

☉ Osale võimalikult paljudes pakutavates nn. päästekomandode töös. Olles juhtival ametikohal, ära kardada küsi määrada töölised samaväärset tööd tehes. Katsu võimalikult ruttu ammutada kõikevõimalikest erinevatest valdkondadest, erinevatel töö- ja juhtimistasanditel kogemusi, mis võivad kunagi kindlasti väga kasulikuks osutuda.

☉ Kui algul juhtud nn. töölkäijast paberimäärja ametikohale, harjud mitteidagitegemisega, siis hiljem, vajaduse korral, on inertset loidusest raske vabaneda isegi sel juhul, kui ehk väga-väga tahaks. Nii et ära harju, hoiu vaim värskel.

☉ Ära kardada vastutust ja vastutusrikkaid kohti. Opiakse vigadest ja loomulik on, et noor spetsialist võib eksida ja eksibki. Kartes algul vigasid ja eksimisi, vältides kahelist-äratavaid olukordi, eksid hiljem omandamata jäänud kogemuste tõttu kindlasti. Siis aga võib-olla enam ei andestata.

☉ Kui võimalik, loo endale meeskond, kellega võid igal hetkel ja igasugustes olukordades arvestada, kellele võid toetuda. Anna neile mõningaid vastutusi enam kui teistele...

Kui oma meeskonda pole võimalik luua, pane panus ühele «kaardile» ning katsu end vajalikuks teha mõnele juba olemasolevale meeskonnale.

☉ Lahkeliide puhul kahe juhtiva spetsialisti vahel, ära kolmandana sekku, kui oled antud küsimuses nõrk või võhik.

☉ Ära pelga eksida ja olla kohati maksimalist. Noorspetsialistina oled uuel eluetapil, pole suutnud koguda tunnustuse ega kuulsuse oreooli, millest Sind eksimise korral võidakse «vabastada».

☉ Katsu võimalikult julgelt ja resoluutselt välja öelda oma arvamusi ning tegutseda printsiipialt. Nähes endast kõrgeimat või madalamat spetsialisti-juhti võimetuna, printsipiituna, leia võimalusi temast vabanemiseks.

☉ Juhina hoiu ja kaitse oma alluvaid, seisa nende hea käekäigu eest. Korraldajaks maksima panna kohe algul ning mida kõvema sõna ja teoga oled, seda parem. Vabane alkohoolikutest ja luusuritest, sest uusi ja korralikke töölisi leiad alati.

Loo tingimused, et Sinu juures (alluvuses) soovitakse töötada ka siis, kui esmapilgul tundud olema vali ja karm.

☉ Alluvad ja oma allüksust katsu hoida enam kui karta ülemusi, sest hea läbi-saamine ülemusega on halvem kui riisuolemine alluvatega.

☉ Ära hübene loobuda oma väljapakutud mõttest, kui selgub, et alluvate (te) ettepanek on mõistlikum, efektiivsem ja ratsionaalsem.

☉ Jäta initsiatiiv ka alluvatele, ja usaldatavate töölise puhul ära püüa ise kõike otsustada, juhtida.

☉ Kui alluv on esmakordselt eksinud ja kahetseb «patu», siis püüa andestada. Järgmiste üleastumiste korral olgu karistus õiglaselt karm.

☉ Kui töölised on pahased ja karjuvad ning Sa tead, et neil on õigus, siis lase neil endid tühjaks rääkida (eriti naistel). Võimaluse korral reageeri positiivselt, kuigi Sul endal võib halvasti minna.

☉ Kui töölised karjuvad karjas ja neil pole õigus või kui nad kasutavad objektiivsust omakasupüüdliselt, siis vestle nendega «nelja silma all».

☉ Oma ja alluvate heaolu ära sea kõrgemale kogu ettevõtte huvidest ja eesmärkidest.

☉ Kui selgub, et Su mõtlematult kiiresti antud korraldus on operatiivselt täidetud, siis võimaluse korral ära seda kohe ümber korralda.

☉ Püüa ise rohkem teada saada ettevõttest kui tervikust allüksustesse tungides. Kui Sind püütakse õpetada ja Sa tunned, et seda tehakse parimate kavatsustega, siis kuula ära ka juhul, kui Sa seda vajalikuks ei peagi. Peatselt selgub, et õpetus oli vajalik.

☉ Kui oled mõnd allüksust puudutatavat olulist probleemi suuteline ise operatiivselt lahendada, siis lahenda, ka juhul, kui see on teise allüksuse «rida».

☉ Ära ise anna kellelegi mõista, kui vajalik isik Sa oled, vaid tegutseda tööta nii, et seda mõistetakse.

☉ Kui otsustasite riskida, riskisite ja tegutsesite ühiselt, siis vastutage ka ühiselt, vee- retamata süüid üksteise (eriti alluvate) kaela.

☉ Kui ülesande täitmise eesmärk on ebaselge nii Sulle ja tundub ka, et ülemusele, siis lase olukorral «settida». Tõbada korralduse täitmata jätmise eest saadavale «peapesule» järgneb ka tunduvalt meeldivamaid tagajärgi.

☉ Katsu endas kujundada oma ettevõtte tunne, ettevõtte patriotism ja ürita seda kujundada ka alluvates.

☉ Tootmisülesandeid ja -probleeme pea tähtsaks, kuid ära lase neil neelata oma perekonna- ja isiklikku elu. Lühiajalised tööprobleemidest tingitud pere-elu unarusse-jätmised on paratamatud. Kui need muutuvad süstemaatiliseks, vaheta kohta, sest Su jaoks on lahja.

☉ Ära rahuldu ühe ametikohaga, vaid pürgi edasi. Kui edasi jõudmine ei õnnestugi, annad oma parima vähemalt olemasoleval ametikohal.

☉ Ule oma varju ära hüppama hakka ka juhul, kui see tundub Sulle väga ahvatlev ja seda väga ihkaksid.

MEHAANIKA EKSTUDENG (1980-85), TPTK majoneesitsehhi juhataja RAIVO LINNAS

ÕNNITLEME!

ÜLO TÄRNO 50

TÖÖSTUSE PLANEERIMISE ERIALA VILISTLASTE I ARENDUSPÄEV

Tööstuse planeerimise erialal lõpetas esimene õpperühm päevases õppevormis 1970. aastal. Viie aasta pärast, 1975. aasta novembris toimus I TP eriala vilistlaste kokkutulek, üritus, mis toimus mitmete juhtetegevite ja üksikute aktivistide ettevõtmisel, sai alguseks traditsioonidega ja organiseeritud tegevusele. Nii toimuvadki iga kahe aasta tagant TP eriala vilistlaste kokkutulekud (viimane novembris 1985. a.). Kokkutulekute korraldaja on TP Vilistlaste Vanemate Nõukogu, mille president annab kokkutulekutel aru eelmise perioodi tegevusest ning esitab vilistlasliikumise päevaprobleemid. Talvine kokkutulek on ka esinduslikum koht nende arutamiseks, sest tavaliselt tuleb kokku 350-400 lõpetajat. Kõrvuti vilistlasliikumise probleemide aruteludega uuendatakse siin vanu tutvusi ning sõlmatakse uusi. Taolist aktiivset ja vaba suhtlemist võimaldavat üritust ühe eriala vilistlaste tarvis peame me väga tähtsaks.

Samal üritusel valitakse uus Vanemate Nõukogu ja president.

Igal aastal korraldab Vanemate Nõukogu juunikuul algul laendatud suvelaagri. Tavaliselt võtab sellest kahepäevasest üritusest osa 70-80 inimest. Täoliselt suvised sportlikud ja meelelahutuslikud iga-aastased üritused on võitnud kindla kohta eriala vilistlasliikumises.

Eelnimetatud üritused on valdavalt meelelahutuslikud-sportlikud, mis täidavad hästi esialgu püstitatud eesmärgi - luua võimalus eriala vilistlaste aktiivseks suhtlemiseks, kontaktide loomiseks ja hoidmiseks. Selle eesmärgi saavutamiseks loodi ka vajalik organisatsiooniline tagatis - TP eriala Vilistlaste Vanemate Nõukogu, kes oma eesotsas seisva presidendiga (praegu Harju KEK-i juhataja asetäitja Ain Ivalo) on põhivastutaja vilistlasliikumise tulemuste ning arengu eest.

Viimastel aastatel suurenes nii talvistel kui suvistel kokkutulekutel sisulise osa tähtsus. Nii toimus 1985. aasta novembri VI kokkutulekul sisuliselt kolmetunnine konverents aktuaalsetest majandus- ja juhtimisprobleemidest. Sellele eelnesid aga mitmete aastate jooksul toimunud mõttevahetused ja arutelud nii Vanemate Nõuko-

gus kui kateedris, kus arutati seda, kuidas pakkuda vilistlastele ka hulga aastaid pärast lõpetamist uusi ning huvitavaid teadmisi erialalt ja laiemaltki ning kuidas säilitada vilistlaste mõtte- ja tegutsemisaktiivsust. Kõige selle tulemusena otsustatigi TP vilistlaste traditsioonilistele üritustele lisada veel üks - ARENDUSPÄEV. See hakkab toimuma iga aasta novembri kolmandal ja aprilli teisel laupäeval.

TP eriala vilistlaste I arenduspäev toimus 12. aprillil Mustamäel. Kohale tuli ligi seitskümmend vilistlast. Päävakorras oli «NSV Lõidu majandusliku ja sotsiaalse uuendamise probleemid NLKP XXVII kongressi otsuste valguses». Esinema oli palutud TPI dotsent Gabriel Hazak, Teaduste Akadeemia Majandusinstituudi teadur Ivar Raig ning Juhtide Kvalifikatsioonitöstmise Instituudi dotsent Kalev Koger. Kõiki esinejaid kuulati suure huviga ja neile esitati ka hulgaliselt küsimusi ning nende vastamine kujunes kohati aruteluks ja ka vaidluseks. Nelja ja poole tunnine üritus oli väsitav, aga huvitav ja igati kasulik.

Esimese arenduspäeva õnnestumine lisab veendumust taolise ürituse vajalikkusest ning kasulikkusest.

Arenduspäevade perspektiivis näeme pikaaegset programmi, mis haarab kaht etappi.

I etapil on eesmärgiks välja arendada regulaarselt toimuvad ning kõrgel tasemel läbiviidavad arengupäevad, mis aitaksid kaasa eriala lõpetajate nii erialase kui ka üldiste teadmiste, silmaringi, probleemide nägemise ning nende mõistmise arendamisele.

II etapp peaks meie praeguste plaanide kohaselt olema aktiivsem ja haarama veel täiendavalt vilistlaste oskuste ja vilumuste arendamise ning mitmekülgsema kogemuse andmise tegevuseks organisatsioonide maailmas.

Nimetatud kahe etapi abil tahame teha esimesed tõsised sammud, et pakkuda oma eriala vilistlastele tõsist mõtlemis- arutelu ning arendamisvõimalust. Siitkaudu ei ole ka enam ületamatult pikk tee TP eriala vilistlaste järelekohtluse arvestava süsteemini.

Järgmine, TÖÖSTUSE PLANEERIMISE ERIALA II ARENDUSPÄEV TOIMUB 15. NOVEMBRI 1986. a.

Juhtimise ja plaanimise kateedri dotsent TEO SAIMRE

22. mail tähistas ehitusteaduskond oma noorima professori, tehnikadoktori Ülo Tärno 50. juubelisünnipäeva.

Ülo Tärno paistab silma erakordse suutlikkusega - nii mahukate eksperimentide organiseerimisel, rohkete teadusartiklite kirjastamisel, üliõpilaste teadustöö juhendamisel kui ka TPI meeskoori ridades, suusaradadel ja aiamaal. Ta on võitnud üleilulise tunnustuse reaalse, pragudega raudbetoonkoorik-konstruktioonide eriteadlasena. TPI ajaloos on Ülo Tärno juba omandanud koht Glehni lossi taastamistööde väsimatu organisatorina ja taastamisprojekti konstruktivse osa autorina.

Jõudu edasiste kaalukate tulemuste saavutamiseks soovivad

kolleegid ehitusmehaanika kateedrist.

GEORG METS - IN MEMORIAM

21. märtsil lahkus jäädavalt meie hulgast füüsika kateedri kauaaegne dotsent Georg Mets.

G. Mets sündis 20. aug. 1911. aastal. Pärast Tartu Ülikooli lõpetamist (1934) ja magistrakraadi kaitsmist (1935) suunati ta ülikooli stipendiaadina Saksa- maale ennast täiendama. Ta töötas peamiselt Leipzigi kvant- mehaanika ühe rajaja Heisenbergi juhendamisel. 1937. a. asus G. Mets meie instituudiga seotud peaaegu selle õppeasutuse rajamisest alates. Tal olid suured teened füüsika kateedri materiaaltehnilise baasi väljaarendamisel.

Pärast sõja algust evakueeriti G. Mets koos teiste instituudi õppejõududega. Sõja ajal töötas ta Tšeljabinski Põllumajanduse Mehhaniseerimise Instituudis õppejõuna ja NSVL TA Füüsikaprobleemide Instituudis (akad. Kapitsa juhendamisel).

Kohe pärast Tallinna vabastamist saabus G. Mets Tallinna, kus asus organiseerima õppe- ja teadustööd taasavatud Tallinna Polütehnilise Instituudi füüsika kateedris.

G. Mets omas sügavaid teadmisi ja head eksperimentaatorivaist. Ta rajas röntgenstruktuuri-alase uurimissuuna füüsika kateedris.

Dotsent G. Mets oli viimaneist viiest õppejõust, kellest koosnes füüsika kateeder pärast TPI taasavamist 1944. aastal.

Mälestus jääb.